

MOKYMO VADOVAS

Eismo apsauga darbų vietose pagal RSA 21

Praktinė priemonė RSA 21 mokymui MVAS.io platformoje – pagrindai, atsakomybė, kelio ženklai, schemos ir kontroliniai sąrašai darbui vietoje.

RSA 21

MVAS 99

ZTV-SA 97

StVO § 45

TURINYS

Ką rasite šiame vadove

01	Apie šį vadovą	3
02	Teisiniai pagrindai ir taisyklės	4
03	Kompetencija ir atsakomybė	5
04	Darbų vietos struktūra	6
05	Kelio ženklai ir eismo reguliavimo priemonės	7
06	Tipinių darbų vietų schemas	8
07	Įrengimas, kontrolė, išmontavimas	10
08	Asmeninės apsaugos priemonės ir sauga	11
09	Kontroliniai sąrašai statybvietai	12
10	Žodynėlis	13
11	Užrašai	14

Patarimas: Vadovas atitinka šešių vaizdo modulių struktūrą. Juo galite naudotis mokymo metu arba vėliau statybvietaje kaip žinynu.

01 · ĮVADAS

Apie šį vadovą

Šis vadovas papildo RSA 21 mokymą MVAS.io platformoje. Jame glaustai apibendrinta svarbiausia informacija apie eismo apsaugą darbų vietose keliuose, ir jis padeda Jums pritaikyti įgytas žinias praktikoje.

Kam skirtas šis vadovas?

- darbuotojams, kurie įrengia, tikrina ir išmontuoja darbų vietas viešojo eismo zonoje,
- brigadininkams, meistrams ir statybos vadovams, atsakingiems už eismo apsaugą,
- požeminės statybos, inžinerinių tinklų, šviesolaidžio, kelių tiesimo ir eismo apsaugos įmonėms.

Kaip jis sudarytas?

Po teisinių pagrindų ir atsakomybės aprašomi darbų vietos struktūra, svarbiausi kelio ženklai ir priemonės bei supaprastintos tipinių situacijų schemas. Vadovą užbaigia kontroliniai sąrašai ir žodynėlis.

Svarbi pastaba: Šis vadovas yra pagalbinė priemonė. Jis nepakeičia oficialių RSA 21, StVO (Vokietijos kelių eismo taisyklių) ir susijusių administracinių nuostatų redakcijų, taip pat konkretaus eismo teisinio nurodymo. Schemas yra supaprastintos, ne mastelio ir nėra oficialūs tipiniai planai. Visada galioja kompetentingos institucijos nurodymas.

Sertifikatas ir įrodymas

Baigę visus šešis vaizdo modulius, gausite sertifikatą PDF formatu su sertifikato numeriu ir QR kodu. Užsakovai ir institucijos gali jį patikrinti internetu adresu mvas.io/verify.

02 · PAGRINDAI

Teisiniai pagrindai ir taisyklės

Darbų vietų keliuose apsauga grindžiama keliais tarpusavyje susijusiais norminiais dokumentais.

DOKUMENTAS	APIE KĄ JIS
StVO	Straßenverkehrs-Ordnung (Vokietijos kelių eismo taisyklės). Pagal § 45 Abs. 6 StVO rangovai, prieš pradėdami darbus, turinčius įtakos kelių eismui, privalo gauti kompetentingos institucijos nurodymą, kaip darbų vieta turi būti aptverta ir paženklinta.
VwV-StVO	Bendrosios administracinės nuostatos prie StVO. Jose institucijoms pateikiamos kelio ženklų ir eismo reguliavimo priemonių taikymo gairės.
RSA 21	Richtlinien für die verkehrsrechtliche Sicherung von Arbeitsstellen an Straßen (Darbų vietų keliuose eismo apsaugos gairės), 2021 m. leidimas. Jose aprašoma, kaip apsaugomos darbų vietos, ir pateikiami tipiniai planai (Regelpläne) tipinėms situacijoms. Jos pakeitė RSA 95.
MVAS 99	Merkblatt über Rahmenbedingungen für erforderliche Fachkenntnisse zur Verkehrssicherung von Arbeitsstellen an Straßen (Atmintinė dėl reikalingų dalykinių žinių eismo apsaugai darbų vietose). Joje aprašoma, kokių žinių reikia atsakingiems asmenims ir kaip jos įrodomos.
ZTV-SA 97	Zusätzliche Technische Vertragsbedingungen und Richtlinien für Sicherungsarbeiten an Arbeitsstellen an Straßen (Papildomos techninės sutarties sąlygos apsaugos darbams keliuose). Jos sutartyje susitariamos statybos užsakymuose; pagal 4.2 (9) punktą kvalifikacija patvirtinama pažymėjimu.
Darbuotojų sauga	Darbuotojų saugos įstatymas ir nelaimingų atsitikimų draudimo įstaigų (DGUV) taisyklės reglamentuoja darbuotojų apsaugą, pvz., rizikos vertinimą ir signalinę aprangą.

Įsiminkite: RSA 21 nurodo, *kaip* apsaugoti. MVAS 99 nurodo, *kas* turi tai mokėti. ZTV-SA 97 tai paverčia *sutarties dalimi*. Institucijos nurodymas nustato, kas galioja *konkrečiu atveju*.

03 · ATSAKOMYBĖ

Kompetencija ir atsakomybė

Kiekvienoje darbų vietoje veikia keli dalyviai. Aiškiai paskirstyta atsakomybė yra saugaus eismo organizavimo sąlyga.

Kelių eismo institucija

Išduoda eismo teisinį nurodymą ir nustato, kaip darbų vieta turi būti apsaugota.

Kelio valdytojas

Atsako už kelią, pvz., savivaldybė, federalinė žemė ar federacija, ir dalyvauja procedūroje.

Užsakovas

Užsako darbus ir pagal ZTV-SA 97 gali reikalauti kvalifikacijos įrodymo.

Darbus vykdanči įmonė

Gauna nurodymą, skiria kvalifikuotą personalą ir užtikrina tinkamą apsaugą.

Atsakingas asmuo vietoje

Įrengia apsaugą pagal nurodymą, reguliariai ją tikrina ir prireikus pritaiko.

Visi darbuotojai

Dėvi signalinę aprangą, laikosi apsaugos reikalavimų ir nedelsdami praneša apie trūkumus.

Prieš pradedant darbus

1. Pateikti prašymą kompetentingai kelių eismo institucijai, paprastai su kelio ženklų išdėstymo planu.
2. Sulaukti nurodymo ir patikrinti jo sąlygas.
3. Paruošti medžiagas ir instruktuoti personalą.
4. Įrengti apsaugą pagal nurodymą ir ją perduoti (priimti).

Nurodymas turi būti prieinamas darbų vietoje. Jei situacija vietoje skiriasi, prieš keičiant apsaugą informuojama institucija.

04 · STRUKTŪRA

Darbų vietos struktūra

Darbų vietą galima suskirstyti į zonas, kurias eismas pravažiuoja viena po kitos. Kiekviena zona turi savo paskirtį.

1 pav. Darbų vietos zonos (supaprastinta schema, ne mastelio)

Išankstinis įspėjimas

Laiku įspėja apie darbų vietą, pvz., įspėjamaisiais ženklais ir greičio apribojimu.

Perėjimo zona

Kreipiamaisiais skydais įstrižai nukreipia eismą pro darbų vietą (eismo poslinkis).

Darbo zona

Nuo eismo atskirta išilginiu aptvėrimu. Tarp eismo ir darbo zonos paliekamas saugos atstumas.

Pabaiga

Apribojimai panaikinami, kai eismas pravažiuoja darbų vietą.

Tamsiuoju paros metu ir esant blogam matomumui aptvėrimai papildomai žymimi įspėjamaisiais žibintais.

05 · ŽENKLAI

Kelio ženklai ir eismo reguliavimo priemonės

Toliau pateikti ženklai ir priemonės dažnai naudojami darbų vietose. Kurie iš jų statomi konkrečiu atveju, nustato nurodymas.

ŽENKLAS	REIKŠMĖ	PASTABA
VZ 123	Kelio darbai	įspėjamasis ženklas iš anksto
VZ 120 / 121	Kelio susiaurėjimas / kelio susiaurėjimas iš vienos pusės	įspėja apie važiuojamosios dalies susiaurėjimą
VZ 274	Didžiausias leistinas greitis	galimas laipsniškas mažinimas
VZ 276	Motorinėms transporto priemonėms lenkti draudžiama	esant susiaurintoms eismo juostoms
VZ 208 / 308	Pirmumas priešpriešiniam eismui / pirmumas prieš priešpriešinį eismą	uždarius pusę kelio be šviesoforo
VZ 600	Užtvaras	skersinis aptvėrimas, raudonai baltas
VZ 605	Kreipiamasis skydas	eismo nukreipimas ir išilginis aptvėrimas
VZ 610	Eismo kūgis	trumpalaikėms darbų vietoms
LZA	Šviesoforas (statybvietės šviesoforas)	reguliuoja eismą pakaitomis
Ženklinimas	Geltonas ženklinimas	turi pirmenybę prieš baltą ženklinimą

Ženklių numeriai pagal StVO 1–4 priedus. Pavaizduoti ženklai supaprastinti ir nėra tikslios kopijos.

06 · SCHEMOS

Tipinės darbų vietos gyvenvietėse

Toliau pateiktos schemos parodo dažnų situacijų pagrindinį principą. Jos sąmoningai supaprastintos ir nepakeičia RSA 21 tipinių planų ar nurodymo.

A · Darbų vieta prie važiuojamosios dalies krašto

Darbu vieta užima tik dalį eismo juostos. Eismas kreipiamaisiais skydais nukreipiamas pro šalį, abiem kryptimis galima toliau važiuoti.

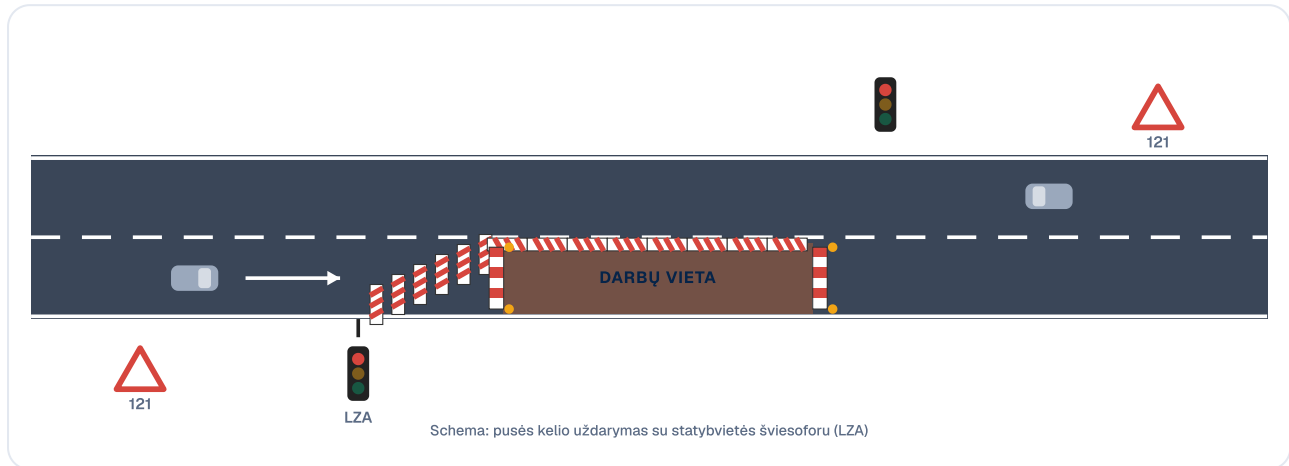
B · Pusės kelio uždarymas su kelio ženklais

Viena eismo juosta uždaryta. Pirmumas reguliuojamas ženklais VZ 308 (pirmumas) ir VZ 208 (pirmumas priešpriešiniam eismui). Pravažiavimas turi būti gerai apžvelgiamas.

Tipinės darbų vietos gyvenvietėse

C · Pusės kelio uždarymas su statybvietais šviesoforu

Jei susiaurėjimas per ilgas arba blogai apžvelgiamas, eismą pakaitomis reguliuoja šviesoforas. Išvažiavimo ir signalų laikai nustatomi pagal nurodymą.

D · Darbai šaligatvio zonoje

Uždarius šaligatvį, pėstiesiems reikalingas saugus laikinas takas. Jis apsaugomas nuo transporto eismo ir turi būti tinkamas žmonėms su vežimėliu, vaikštyne ar vaikišku vežimėliu.

Schemos supaprastintos ir ne mastelio. Atstumai, kreipiamųjų skydų skaičius ir ženklėjimas nustatomi pagal nurodymą ir RSA 21 tipinius planus.

07 · PRAKTIKA

Įrengimas, kontrolė, išmontavimas

Įrengimas

1. Turėti vietoje nurodymą ir kelio ženklų išdėstymo planą.
2. Paruošti visas medžiagas geros būklės: ženklus, kreipiamuosius skydus, užtvarus, žibintus.
3. Ženklus pradėti statyti eismo kryptimi, pirmiausia – išankstinį įspėjimą.
4. Tada įrengti perėjimo zoną ir išilginį aptvėrimą, paskiausiai atlaisvinti darbo zoną.
5. Pravažiuoti arba praeiti apsaugą eismo dalyvio akimis ir ją patikrinti.

Kontrolė

- Reguliariai darbų metu ir papildomai ne darbo laiku, pvz., naktį ir savaitgaliais.
- Ar visi ženklai matomi, švarūs ir teisingai nukreipti?
- Ar kreipiamieji skydai ir užtvarai savo vietose? Ar veikia žibintai?
- Patikrinimus dokumentuoti nurodant datą, laiką, rezultatą ir priemones.

Išmontavimas

- Atvirkštine įrengimo tvarka: pirmiausia darbo zona, paskiausiai – išankstinis įspėjimas.
- Nebegaliojančius ženklus nedelsiant pašalinti arba uždengti.
- Geltoną ženklinimą pašalinti pagal nurodymą.

Išsamūs dokumentai apsaugo Jus ir Jūsų įmonę. Trūkumus ir jų pašalinimą visada užfiksuokite raštu.

08 · DARBUOTOJŲ SAUGA

Asmeninės apsaugos priemonės ir sauga

Kas dirba eismo zonoje, turi būti visada gerai matomas eismo dalyviams.

Signalinė apranga

Signalinė apranga pagal DIN EN ISO 20471, tos klasės, kurią numato rizikos vertinimas. Laikykite ją švarią ir nepažeistą, neuždenkite atšvaitinių juostų.

Kitos priemonės

Apsauginė avalynė, apsauginis šalmas ir klausos apsaugos priemonės pagal veiklą ir rizikos vertinimą.

Elgesys

Neįženkite į eismo zoną, nedirbkite nugarą į eismą, transporto priemones statykite tik apsaugotoje zonoje.

Instruktažas

Darbuotojai instruktuojami prieš darbų pradžią ir reguliariai. Instruktažas dokumentuojamas.

Pavojų atpažinimas

- Pravažiuojantis eismas, ypač esant dideliui greičiui ar mažam atstumui
- Tamsa, drėgmė, rūkas ir akinimas
- Atbuline eiga važiuojančios statybvietės transporto priemonės
- Dėmesio blaškymas dėl triukšmo ir skubos

Įvykus nelaimingam atsitikimui ar susidarius pavojingai situacijai: apsaugokite darbų vietą, suteikite pirmąją pagalbą, skambinkite pagalbos telefonu 112 arba policijai 110 ir informuokite atsakingą asmenį.

09 · KONTROLINIAI SĄRAŠAI

Kontroliniai sąrašai statybvietei

Prieš pradedant darbus

- ☐ Eismo teisinis nurodymas gautas
- ☐ Nurodymo sąlygos ir laikai žinomi
- ☐ Kelio ženklų išdėstymo planas vietoje
- ☐ Medžiagos pilnos ir nepažeistos
- ☐ Personalas instrukuotas, signalinė apranga yra
- ☐ Atsakingi kontaktiniai asmenys žinomi

Įrengus

- ☐ Ženkloi atitinka nurodymą
- ☐ Ženkloi gerai matomi ir neuždengti
- ☐ Kreipiamieji skydai ir užtvagai be tarpų
- ☐ Įspėjamieji žibintai veikia
- ☐ Laikinas takas pėstiesiems apsaugotas
- ☐ Priėmimas dokumentuotas

Kasdienė kontrolė

- ☐ Apsauga pilna ir savo vietoje
- ☐ Ženkloi švarūs ir teisingai nukreipti
- ☐ Žibintai veikia
- ☐ Geltonas ženklavimas matomas
- ☐ Patikrinimas dokumentuotas su laiku

Baigus darbus

- ☐ Išmontuota atvirkštine tvarka
- ☐ Visi ženklai pašalinti arba uždengti
- ☐ Važiuojamoji dalis ir šaligatvis laisvi ir švarūs
- ☐ Institucija ar užsakovas informuoti, jei reikalaujama

10 · ŽODYNĖLIS

Žodynėlis

Nurodymas (eismo teisinis, Anordnung)

Kelių eismo institucijos sprendimas, kaip darbų vieta turi būti aptverta ir paženklinta (§ 45 Abs. 6 StVO).

Darbo zona

Nuo eismo atskirta zona, kurioje dirbama.

Išilginis aptvėrimas

Aptvėrimas lygiagrečiai eismo kryptčiai, dažniausiai kreipiamaisiais skydais.

Skersinis aptvėrimas

Aptvėrimas skersai eismo kryptties, dažniausiai užtvais.

Kreipiamasis skydas

Eismo reguliavimo priemonė su raudonai baltomis įstrižomis juostomis eismui nukreipti (VZ 605).

Šviesoforas (LZA)

Statyb vietės šviesoforas eismui pakaitomis reguliuoti susiaurėjimuose.

Laikinas pėsčiųjų takas

Apsaugotas pakaitinis takas pėstiesiems, kai šaligatvis uždarytas.

Tipinis planas (Regelplan)

RSA 21 pavyzdinis sprendimas tipinei darbų vietos situacijai.

Saugos atstumas

Laisvas atstumas tarp eismo ir darbo zonos.

Eismo poslinkis

Šoninis eismo nukreipimas pro darbų vietą.

Kelio ženklų išdėstymo planas

Planas, rodantis, kokie ženklai ir priemonės kur statomi.

Išankstinis įspėjimas

Ženklai, laiku įspėjantys eismo dalyvius apie darbų vietą.

mvas.io

mvas.io

Užrašai · Puslapis 14